

Verslag van de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging Fries Scheepvaart Museum op woensdag 14 mei 2019

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Taselaar, opent om 19.30 uur de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

2. Mededelingen

Blijkens de presentielijst zijn 36 leden aanwezig, onder wie het voltallige bestuur van de Vereniging. De voorzitter stelt de bestuursleden nog even voor met vermelding van hun rollen binnen het bestuur en de commissies.

De voorzitter meldt dat bericht van verhindering is ontvangen van de volgende leden: de heren O. Loeber, A.A.M. Brok, P. Sijbranda, W. Wijnja, W. de Vreeze en de echtparen Walinga-de Graaf, Muller-Bakker en A. en C. Osinga. Ook de beide kascommissieleden, de heren Boonstra en Ringnalda, hebben zich afgemeld.

3. Notulen van de vergadering van 16 mei 2018

Het verslag wordt, onder dankzegging aan de secretaris, ongewijzigd vastgesteld.

4. Jaarverslag 2018

De secretaris staat nog even stil bij een paar punten, die al in het jaarverslag zijn genoemd. In de eerste plaats de ledenwerving, die in het afgelopen jaar een belangrijk aandachtspunt voor het bestuur was. Het 80-jarig bestaan van het museum en van de vereniging was aanleiding extra in te zetten op die werving. Er zijn verschillende acties gevoerd. Door de samenwerking met de Noordelijke Dagbladcombinatie konden er hiervoor een aantal keren advertenties worden geplaatst. Bij diverse gelegenheden is bezoekers gewezen op de mogelijkheid lid te worden. En ook aan de leden is gevraagd aan de werving mee te doen. Verschillende leden hebben zich daarvoor ingezet. We zijn erg blij dat dit erin heeft geresulteerd dat er vorig jaar ruim 110 nieuwe leden zijn ingeschreven. Per saldo betekende dit een toename van 80 leden. Een heel mooi resultaat. En ook in 2019 melden zich nog geregeld nieuwe leden aan.

Voor het onderhoud van de gebouwen hadden we een meerjarenplanning, die in 2018 afliep. Daarom is vorig jaar door een deskundige voor de volgende zes jaren een nieuwe meerjarenplanning opgesteld. De panden zijn uitvoerig bekeken om na te gaan welk onderhoud er in die periode naar verwachting nodig zal zijn. Er wordt in die periode geen echt bijzonder groot onderhoud voorzien. Het zal vooral om schilderwerk gaan, naast zo nu en dan kleinere werkzaamheden. Over deze zes jaren zal dat naar raming zo'n 2 ton gaan kosten.

Er is ook gekeken naar de mogelijkheden voor verduurzaming. In 2018 zijn de cv-pompen vervangen door slimmere exemplaren. In dat jaar is aan een bureau opdracht gegeven een plan van aanpak te maken voor het plaatsen van zonnepanelen. Geschat is dat er zo'n 75 panelen geplaatst kunnen worden, verdeeld over enkele platte daken. We hopen u in het volgende jaarverslag de realisering daarvan te kunnen melden.

Met applaus wordt ingestemd met het jaarverslag.

5. Jaarrekening 2018

De penningmeester geeft met behulp van slides een toelichting op de jaarrekening. Over 2018 heeft de vereniging een verlies geleden van ruim € 70.000. Desondanks is de liquiditeitspositie prima en ook de vermogensontwikkeling is ook zeer goed, zodat het bestuur zich geen zorgen maakt. De inkomsten waren zo'n € 80.000 lager dan in het voorgaande jaar; in dat verband vallen direct de lagere baten van de beleggingen op, waarmee het verlies is verklaard. We geven ons geld voor het belangrijkste deel uit aan de stichting in de vorm van een exploitatiebijdrage uit de

huuropbrengst en incidentele bijdragen. Daarnaast zijn de huisvestingskosten belangrijk, waaronder een dotatie aan de onderhoudsvoorziening, waaruit het feitelijk onderhoud wordt betaald. De hoogte van die jaarlijkse dotatie is gebaseerd op een advies van een deskundige.

Op de balans zijn de beleggingen de belangrijkste post. Tegenover de bezittingen staat waar dat vandaan komt, hoe dat bezit is gefinancierd: de algemene reserve en de aankoopreserve, het Sustring-Sytsmafonds voor het gebruik waarvan bepaalde testamentaire spelregels gelden en de onderhoudsvoorziening. Uit een grafiek van het verloop van de beleggingen blijkt dat deze in de eerste vier maanden van 2019 al weer ruim zijn gestegen. Ten opzichte van begin 2018 is er nu een stijging van 3½ à 4%, terwijl over heel 2018 er een daling van 7 à 8% was. Het dieptepunt was omstreeks 31 december 2018. Omdat er nogal veel geld op de bankrekening stond, wat de eerstkomende jaren niet helemaal nodig is en waar we nauwelijks rente op krijgen, heeft het bestuur eind 2018 besloten meer geld naar de beleggingen over te hevelen; dat was dus op het dieptepunt, zodat ook dat extra geld nu in de lift zit.

De balans geeft eigenlijk maar in beperkte mate inzicht in onze bezittingen, want het belangrijkste bezit zijn de panden. Zoals in de jaarrekening is vermeld is de waarde daarvan in 2014 getaxeerd op bijna € 4 miljoen. Als je die waarde op de balans zou zetten, zou het balanstotaal naar € 5,5 miljoen gaan.

Met een grafiek wordt ook de langjarige vermogensontwikkeling aangegeven. Behalve in 2016 is deze steeds positief. De stijging van de waarde van de beleggingsportefeuille in de afgelopen vier maanden is daarin nog niet meegenomen.

Er worden geen vragen over de jaarrekening gesteld. Met applaus wordt de penningmeester bedankt.

6a. Verslag van de kascommissie

De kascommissie heeft de jaarrekening van de Vereniging Fries Scheepvaart Museum en Stichting Monumenten Kleinzand gecontroleerd. Omdat beide commissieleden vanavond niet aanwezig kunnen zijn, leest de secretaris hun verslag voor:

De kascommissie bestaat uit de heren F.M. Ringnalda en J.W. Boonstra.

Op 8 mei heeft de kascommissie, ten huize van penningmeester K. Burghgraef, de jaarrekening 2018 met bijbehorende onderleggers (dossiermap met facturen, dagafschriften en overige bescheiden) doorgenomen en door middel van steekproeven aansluitingen en verbanden gelegd. Eveneens hebben wij de jaarrekening uitvoerig met de penningmeester en tevens in aanwezigheid van bestuurslid de heer B. Oppewal besproken. Er kan gezegd worden dat er bij beide bestuursleden veel kennis en knowhow aanwezig is.

Wij zijn van mening dat de jaarrekening 2018 en de overige stukken en bescheiden een getrouw beeld geven van het handelen van het bestuur en de financiële situatie van de vereniging.

De kascommissie wil de vergadering verzoeken om het gehele bestuur décharge te verlenen voor het gevoerde financiële beleid over de periode van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

Het bestuur heeft de kascommissie antwoord gegeven op de twee adviespunten van het voorgaand boekjaar. Ten aanzien van het beleid rondom verduurzaming is aangetoond dat er voldoende over wordt nagedacht. Het advies voor wat betreft het aanstellen van een externe accountant neemt het bestuur in overweging en zal zo nodig worden opgevolgd. Met name de continuïteit en borging van de financiële kennis en knowhow op peil te houden.

Als kascommissie stellen wij voor om vanaf de jaarrekening 2019 alleen voor de Vereniging Fries Scheepvaart Museum te gaan rapporteren. De onderlinge verrekening tussen de Vereniging en de Stichting Monumenten Kleinzand is genoegzaam bekend bij de heren Burghgraef en Oppewal.

Eveneens zou het ook de voorkeur verdienen om naast een financieel verslag een begroting voor het komende boekjaar te gaan presenteren.

Tjalhuizum, 8 mei 2019

Was getekend: F.M. Ringnalda en J.W. Boonstra

Met applaus wordt conform het advies van de commissie het bestuur décharge verleend.

6b. Benoeming van de kascommissie

Het voorstel is dat de heer Ringnalda volgend jaar ook weer commissielid is en dat het huidige reservelid de heer P. Sijbranda dan het tweede lid van de kascommissie zal zijn. Als nieuw reservelid wordt voorgesteld de heer S. de Vries.

De vergadering gaat akkoord met dit voorstel.

7. Verslag van de directeur

In 2018 hadden we weer meer bezoekers dan het jaar daarvoor, namelijk net over de 30.000; in 2017 waren dat er 28.000. De verwachtingen waren voor het jaar van de Culturele Hoofdstad wel wat hoger gestemd. Stiekem hadden we gehoopt op 35.000. Twee factoren werkten er aan mee, dat dit niet helemaal lukte. Ten eerste het weer. Het was van april tot oktober prachtig weer, veel zon en weinig regen en dan komen weinig mensen naar het museum. 80 jaar geleden zijn we opgericht door de burgemeester van Sneek als slechtweervoorziening en zo werkt het nog steeds. Nog een sterk voorbeeld daarvan: in de meivakantie was het rondom Pasen prachtig weer en dus rustig in het museum. In de tweede week was het bewolkt en koel en toen stroomde het bezoek naar binnen. Een tweede factor die er voor zorgde dat we niet de aantallen haalden waar we op hoopten, is dat er in de marketing door de organisatie van Culturele Hoofdstad weinig aandacht was voor musea, met uitzondering van het Fries Museum. De projectorganisatie en Merk Fryslân geven dat ook toe. Zij richtten zich vorig vooral op evenementen en de musea werden gebruikt voor de momenten dat er geen evenementen waren en daarbij richtte de marketing zich vooral op de expositie over Escher. Dat was welbewust en dat snap ik ook wel, maar daardoor raakten onze activiteiten wel wat ondergesneeuwd. Bij het Woudagemaal had men exact dezelfde ervaring. Bovendien was er in 2018 zoveel te doen, dan er ook sprake was van culturele overkill. Toch ben ik niet negatief over culturele hoofdstad. Want het was natuurlijk een groot feest. Friesland heeft zich goed op de kaart gezet. De verwachting is dat veel mensen nog eens terug komen.

Aan de activiteiten bij ons lag het niet. We hadden een tentoonstelling over Jacob Benckes, de vergeten zeeheld uit Koudum, die in de Gouden Eeuw - min of meer achter de schermen - als vlootcommandeur betrokken was bij meerdere zeeslagen. Het meest in het oog sprong zijn deelname aan de tocht naar Chatham en de herovering van New York in 1673. Het was jammer dat we het portret van Benckes, geschilderd door Nicolaas Maes niet mochten lenen uit het Metropolitan Museum in New York. We zijn daar wel heel lang mee bezig geweest. De zomerexpositie had ook veel voeten in aarde. Het vergde veel voorbereiding om het Nationale Scheepvaartmuseum van Polen zo ver te krijgen dat ze voorwerpen uit het wrak van het kofschip de Jonge Seerp aan ons museum zouden uitlenen. Het schip is 1791 gezonken. Sinds 1985 zijn er voorwerpen uit opgedoken. Maar toen de directeur van het Poolse Museum een keer positief was, mocht er ook veel. We mochten zelfs lenen uit de vaste opstelling van het museum. In Harlingen en Sneek kwamen mooie exposities, met een mooie introductiefilm, gemaakt door de mensen van

het TV programma Klokhuis. Deze is ook gebruikt voor het Pop-up museum in de haven van Harlingen tijdens de Tall Ships Race.

In het najaar was er een tentoonstelling over schippersinternaten en schippersscholen.

In het vorige jaarverslag werden al wat zorgen geuit over de ontwikkelingen in de museumwereld. Grote musea redden zich goed. Zij richten zich minder op de collectie en de vaste presentatie en meer op grote tentoonstellingen, verdeeld over meerdere grote zalen, die - met veel marketingbudget - aan de man worden gebracht. Middelgrote musea en kleine musea moeten aan die race om de bezoeker niet meedoen, zo is het advies van de Raad voor Cultuur. Hun kracht ligt veel meer in de collectie, want die vertelt over de eigen stad en streek. De Raad voor Cultuur bepleit bij lagere overheden met een ander oog naar regionale en lokale musea te kijken. Ze leggen meer nadruk op de maatschappelijke betekenis van een museum, dan op de bezoekersaantallen. Het is de vraag of de overheden dat ook doen. En ik moet bekennen, dat ik ook nog te veel let op bezoekcijfers als maatstaf van museaal succes. Mijn verhaal begon immers ook al met de bezoekers. De Raad van Cultuur heeft echter heel erg gelijk: het succes of de kwaliteit van een museum moet je niet alleen meten langs de lat van de bezoekersaantallen.

Dit geldt ook voor ons museum. Onze maatschappelijke taak is heel breed. Dat begint al met de VVV, die we hier in huis hebben. Het is geen museale taak, maar voor de stad is het wel heel belangrijk dat er een fysieke plek is waar toeristen informatie kunnen krijgen. De maatschappelijke taak van het museum zit ook in de stadswandelingen en de rondvaarten. En in de talloze arrangementen die we hebben met andere toeristische ondernemingen. Vorig jaar zijn we gestart met het participatieve museum. Ook zo'n maatschappelijke taak, waarbij je mensen de gelegenheid geeft om exposities te maken met voorwerpen uit het museum. In de winter was dat een tentoonstelling die volledig is ingericht door ijsclub de IJSSTER. Die was in onze ijszaal. En het afgelopen weekend is er een expositie geopend in Woudsend, die is gemaakt door de Historische Kring Woudsend. Ze mochten putten uit onze fotocollectie en er hangen ook prenten en tekeningen uit ons prentenkabinet. Wij ondersteunen deze clubs met advies over hoe je zo'n expositie maakt. We stellen ook voorwerpen en foto's beschikbaar. Maar ze voeren het zelf uit. Daardoor wordt het echt hún tentoonstelling en sluit het goed aan bij hun achterban. We zijn ook gestart met projecten als het onvergetelijk museum, gericht op ouderen in zorgcentra, die problemen hebben met het geheugen, maar die juist in een museum aan de praat raken over oude voorwerpen of over wat ze op schilderijen zien. Dit trekt geen honderden bezoekers, maar het is wel heel belangrijk.

De afdeling educatie heeft ook zo'n project, gericht op kinderen van het speciaal onderwijs, gemaakt in samenwerking met de Piet Bakkerschool. Voor grote bezoekersaantallen moet je dit niet doen. Maar als je ziet hoe zo'n programma door zo'n klas wordt beleefd, dan voel je wel aan dat dit belangrijk is om te doen. Ondertussen richt de museumeducatie zich natuurlijk ook op het brede onderwijsveld. Daarom is het kindermuseum in 2018 ook voor een groot deel opnieuw ingericht. Dankzij onze vereniging kon dit gerealiseerd worden. Het meest in het oog springt het grote Vikingschip. Ook de activiteiten rondom de Vikingen, bijvoorbeeld tijdens de vakanties, zijn erg succesvol.

De maatschappelijke functie van het museum vinden we belangrijk. Maar ondertussen werken we natuurlijk ook hard om zoveel mogelijk mensen naar het museum te halen. In 2018 hadden we een partnerschap met NDC media. In de Leeuwarder Courant en andere uitgaven van de NDC verschenen grote advertenties, gericht op de exposities en op groei van het aantal leden van onze vereniging. Rondom de Tall Ships Race was er zelfs een paginagrote advertentie in de LC. Al die advertenties kostten ons niks. Op Facebook is gewerkt aan gerichte campagnes. Hiervoor huurden we professionele hulp in. Om de marketing meer body te geven, moet je weten wat je vertrekpunt

is, wat zet je in de markt en welke keuzes maak je. Onder leiding van een marketingdeskundige heeft een adviesgroep gewerkt aan een merkpropositie en van daaruit werken we verder. Het doel van dit alles is om meer ruchtbaarheid te geven aan wat er hier te zien is en wat we hier doen. En voor zover we dat niet zelf kunnen, liften we mee met de nieuwe regiomarketingorganisatie Waterland van Friesland, die zich richt op Súdwest-Fryslan en De Fryske Marren. Naast betaalde marketing is ook de PR heel belangrijk. In de redactionele kolommen was er ook volop aandacht voor onze activiteiten. Vooral de exposities kregen veel aandacht. Soms zelfs artikelen in een spread – dus over twee pagina's.

De samenwerking met andere musea is goed. Provinciaal is dat bijvoorbeeld rondom het Kolleksjesintrum. Lokaal met musea in de buurt (bijvoorbeeld Houtstad IJlst en het nieuwe museum in Bolsward). Maar we werkten ook samen met Hannemahuis, waarmee we de tentoonstelling over de Jonge Seerp maakten. De samenwerking smaakt naar meer en daar zijn we ook al mee bezig. Binnen de gemeente zijn hier al initiatieven voor ontplooid. Volgend jaar weten we daar meer over.

Tot slot: veel dank aan de collega's die al deze activiteiten hebben bedacht en uitgevoerd. Ook veel dank aan de vrijwilligers, die hier behulpzaam bij waren. En veel dank aan u - leden van deze fantastische Vereniging, die ieder jaar weer een geweldig bijdrage levert aan de exploitatie en die voor extra museumactiviteiten, zoals speciale tentoonstellingen en het kindermuseum, gelden beschikbaar stelt. Dankzij u kunnen we veel meer doen dan het gewone.

En nu maar hopen op een prachtige zomer, met af en toe een bui. Dat is niet alleen goed voor de tuin, maar ook voor het museum.

De directeur wordt met applaus bedankt voor zijn verslag.

8. Bestuursverkiezing

De voorzitter zegt dat de heer Oppewal al twee maal vier jaren lid van het bestuur is. Een aantal jaren geleden is de afspraak gemaakt dat bestuursleden als uitgangspunt maximaal twee perioden zitting hebben. Het bestuur heeft de heer Oppewal uitdrukkelijk verzocht wat langer aan te blijven voor een goede overdracht van het secretariaat. Daarom wordt voorgesteld hem te herbenoemen. De vergadering gaat daarmee akkoord. De heer Ter Horst vraagt of dit weer voor vier jaren is. De heer Oppewal zegt dat dit niet het geval is. Mede gelet op het rooster van aftreden voor de komende jaren en daarmee op de continuïteit in het bestuur is besloten dat hij nog één jaar zal blijven.

9. Rondvraag

De heer Bogtstra zegt al geruime tijd lid van de Vereniging te zijn en hij meent altijd dezelfde contributie te hebben betaald. Hij vindt het contributiebedrag laag, mede gelet op de kosten van het fraaie jaarboek. Hij is ook lid van het Scheepvaartmuseum in Amsterdam; daar betaalt hij € 75 per jaar en voor het bijwonen van een lezing moet hij altijd nog € 15 extra betalen en daar wordt eenzelfde bedrag voor het jaarboek gevraagd. Wat hem betreft zou de contributie wel wat omhoog mogen; wordt daar over nagedacht? De penningmeester antwoordt dat daar de afgelopen jaren niet over nagedacht is in het bestuur. Er zijn wel veel leden die meer geven dan het vastgestelde bedrag van € 17,50; dat speelt voor het bestuur mee. En ook de vermogenssituatie speelt een rol in die zin dat er geen noodzaak is van de leden meer geld te vragen. De voorzitter vult aan dat voor het bestuur erg belangrijk is dat het lidmaatschap maatschappelijk draagvlak voor het museum betekent. Die ondersteuning willen we graag mogelijk maken voor iedereen. Een aantal jaren geleden is het contributiebedrag nog ter sprake geweest in de ledenvergadering en toen wilde men het contributiebedrag niet verhogen om het lidmaatschap voor iedereen mogelijk te maken. De heer Seffinga zegt dat voor de Stichting Fries Scheepvaart Museum erg belangrijk is

dat in gesprekken met een wethouder of gedeputeerde er op gewezen kan worden dat het museum wordt ondersteund door een vereniging met 1250 leden, die bovendien een bijdrage van € 285.000 per jaar aan de exploitatie geeft. Dat vindt je nergens anders. Het aantal leden is belangrijk: dat je zoveel mensen achter je hebt staan en zoveel vrijwilligers hebt. Dat is belangrijker dan de inkomsten uit contributie. Wat de kosten van het jaarboek betreft: laat dat ongeveer kostendekkend zijn. Maar het staat iedereen vrij om meer te geven.

De voorzitter zegt toe dat de hoogte van het contributiebedrag in het bestuur zal worden besproken. Maar ondertussen wordt een ieder die dat wil van harte uitgenodigd vrijwillig meer te geven dan € 17,50.

10.Sluiting

Mevrouw Taselaar zegt bijzonder blij te zijn met onze leden. Zoals de heer Seffinga al zei hebben we in de museumwereld een uitzonderlijke hoeveelheid leden. Daar zijn we heel trots op, niet alleen vanwege de kwantiteit, maar ook omdat onze leden heel betrokken zijn, zoals steeds weer blijkt.

Zij sluit de vergadering om 20.15 uur. Ze nodigt de aanwezige leden uit na de pauze de lezing van de heer Nooitgedacht bij te wonen.

Vastgesteld in de algemene ledenvergadering op 16 september 2020.

De voorzitter,

De secretaris,